

РОЗДІЛ 6. Обираю безпеку і відповідальність

Урок 26. Практикум "Знай, умій, дій: подбай про своє здоров'я та добробут іншого"

Запропонуйте учням підготувати проєкт із дослідження українських традицій та їх впливу на здоров'я і добробут сучасних українців.

Орієнтовні теми для проєкту

- Кулінарна спадщина українців: як традиційне українське харчування впливає на здоров'я сучасної молоді.
- Вплив традиційних українських ігор та танців на фізичну активність сучасної молоді.
- Цінність використання природних факторів в оздоровленні українців.
- Традиції спілкування: як українські народні свята та звичаї (толоки, вечорниці) формували соціальну згуртованість та почуття безпеки.

Для ефективної роботи над проєктами варто звернути увагу учнів на наступні моменти.

Варто дати змогу все зробити учням самостійно, а потім обговорити з ними та за потреби внести корективи.

Загальні рекомендації

- Чітко визначити мету проєкту: що саме учні мають дослідити чи показати (здоров'я, активність, соціальна згуртованість).
- Сформулювати дослідницькі запитання (наприклад, "Які традиційні страви українців можна адаптувати для сучасної молоді?").
- Забезпечити міжпредметні зв'язки: історія, культура, біологія, фізична культура, соціологія.
- Використати діяльнісний підхід: учні мають в межах проєкту діяти — збирати інформацію, проводити інтерв'ю, створювати продукти.

Практичні кроки під час проєктної діяльності

- Пошук джерел інформації: робота з літературою, інтернет-ресурсами, опитування старших членів родини тощо. Звернути увагу учнів

на те, що інформацію треба перевіряти, уточнювати, критично ставитися до неї. Особливо це стосується інтернет-ресурсів.

- Збір матеріалів: фото, рецепти, відео, приклади ігор, свідчення учасників свят тощо.
- Аналіз і порівняння: показати, як традиції впливають на сучасність (наприклад, чи збереглися танці як форма фізичної активності).
- Творчий продукт: презентація, відео, комікс, кулінарна книга, міні-фестиваль, інтерактивна гра тощо.
- Рефлексія: обговорити, чого нового учні дізналися, як це може вплинути на їхнє життя.
- Подумати як ефективно використати результати проекту.

Орієнтовні завдання для учнів

- Провести інтерв'ю з бабусею / дідусем про традиційні страви та свята.
- Зняти коротке відео про традиційну гру або танець.
- Створити інфографіку про користь природних факторів (сонце, вода, свіже повітря), народні традиції, які допомагають підтримувати та зберігати здоров'я людини.
- Організувати свято у класі за мотивами вечорниць чи толоки, запросити батьків, дідусів та бабусь.

Поради

- Дайте свободу вибору: учні самі обирають формат продукту проекту.
- Підтримуйте креативність: заохочуйте нестандартні рішення (ТікТок-відео, комікси, подкасти тощо).
- Забезпечте автентичність: наголосіть на українському контексті, використанні реальних прикладів, зв'язок із сучасністю.
- Спрямуйте діяльність учнів на практичну площину: показати, як традиції можуть допомогти сучасній молоді бути здоровою й згуртованою.

Результати учнівських проєктів — це не лише презентація на уроці, а реальний ресурс для розвитку школи, громади й самих дітей. Ось кілька напрямів, як їх ефективно використати:

В освітньому процесі

- Матеріал для наступних уроків: використати презентації, комікси, відео як навчальні кейси для інших груп.
- Інтеграція у різні предмети: наприклад, проєкт про кулінарну спадщину може стати прикладом на біології (харчування), історії (традиції), літературі (фольклор).
- Формування портфоліо учнів: результати можна додати до індивідуальних освітніх траєкторій.

У шкільній спільноті

- Виставки та ярмарки: оформити стенди з інфографіками, фото, коміксами тощо.
- Шкільні свята: інтегрувати результати проєктів під час проведення вечорниць, Днів здоров'я, тематичних тижнів.
- Бібліотека ресурсів: створити електронний архів проєктів для майбутніх поколінь учнів.

У громаді

- Презентація для батьків та бабусь / дідусів: показати, як учні досліджують традиції та здоров'я.
- Співпраця з місцевими музеями та культурними центрами: передати матеріали як дитячий погляд на традиції.
- Соціальні мережі школи: опублікувати короткі відео чи комікси, щоб популяризувати діяльнісний підхід, розповісти про народні традиції.

Для розвитку учнів

- Рефлексія: обговорити, чого учні навчилися робити самостійно (досліджувати, співпрацювати, презентувати).
- Практичне застосування: наприклад, кулінарний проєкт може стати основою для шкільного майстер-класу з приготування здорових страв.
- Мотивація: показати учням, що їхня робота має реальний вплив і цінність.

Важливо не "закрити" проєкт після презентації, а дати йому друге життя: як ресурс, подія чи продукт, який живе далі й приносить користь.